

Topic 1. Boekhouden: definitie en situering

Sunday, October 2, 2022 10:03 AM

Why is **accountancy** belangrijk?

- Zien of een organisatie gezond is
- Being rich
- Vrije wetenschap
- Financiële kennis te hebben

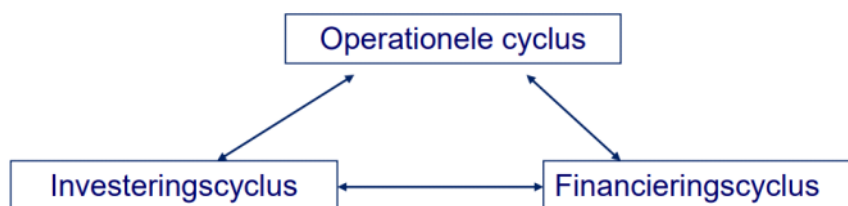
Oorsprong boekhouden

Boekhouden vindt haar **oorsprong** in de **activiteiten** van onderneming

- Kopen en verkopen → betalen vb. Een auto → ik krijg uitstel v betaling = schuld → financiering door derden
- Verkopen → iemand betaalt me → **contant** = in munten en biljetten betalen of kas

Doel: **informatie** verstrekken over **drie bedrijfscycli** v een entiteit

Operationele cyclus: het verwijst naar de dagen die een bedrijf nodig heeft om een voorraad te ontvangen, die inventaris te verkopen en contanten te verzamelen uit de verkoop van die voorraad. Deze cyclus speelt een belangrijke rol bij het bepalen van de efficiëntie van de prestaties van een bedrijf.

Financieringscyclus: komt overeen met de financiële verrichtingen van een structuur. Het betreft voornamelijk zelffinanciering, bankleningen en kapitaalverhogingen.

Het doet een beroep op de stabiele financiële middelen van de

onderneming.

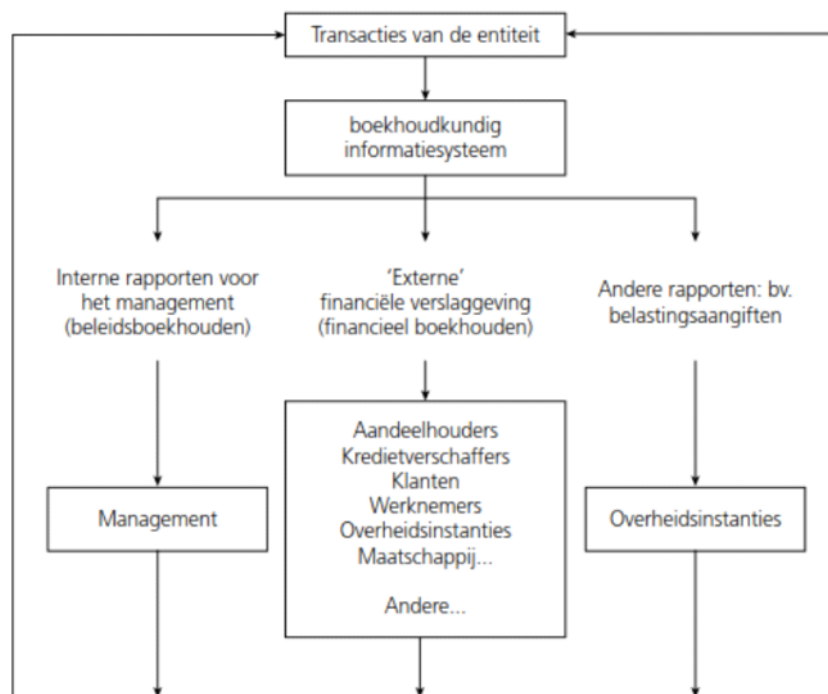
Investeringscyclus: een lange cyclus die de weg van het gekochte materiaal volgt van aankoop tot betaling. Het maakt een raming mogelijk van de bestaande en noodzakelijke financieringsbehoeften om de ontwikkeling van de onderneming te waarborgen.

De investeringen komen overeen met de aankoop van terreinen, gebouwen of uitrusting die als activa op de balans zijn opgenomen.

Wat is boekhouden?

Boekhouden is het verzamelen en verwerken (analyseren, meten en registreren) van beslissingen en activiteiten binnen een organisatie overeenkomstig boekhoudprincipes/boekhoudrecht

Doelstelling is verzamelen, verwerken en rapporteren van financiële informatie van een organisatie en het rapporteren over deze informatie aan beslissingnemers

- Interne gebruikers
- Externe gebruikers

Voor wie is accounting informatie relevant?

- **Aandelhouders:** eigenaar van de onderneming, steekt geld in de onderneming, risiconemer met geldinvesteringen
- **Schuldeisers:** banken, financiële instellingen
- **Schuldeisers:** leveranciers; die geven uitstel v bv. 2 weken aan iemand die kredietwaardig is, komt in risico

- **Klanten:** voorschot betalen, wat is de positie v/d onderneming
→ Kwalitatief = risico, je komt in problemen
Andere zakenpartners: klanten, concurrenten, ondernemers
- **Werknemers:** Een persoon die in een arbeidsovereenkomst afspraken met een economische eenheid maakt om arbeid te verrichten waartegenover een financiële beloning staat.
- **Overheid:** De sector in de economie die zich vooral bezighoudt met het produceren van niet-verhandelbare, collectieve diensten en het herverdelen van inkomen en vermogen.
- **Maatschappij:** Een maatschappij in economische zin kan de vorm hebben van bijvoorbeeld een **besloten vennootschap, commanditaire vennootschap, vennootschap onder firma** of een **naamloze vennootschap** zijn.
- **Managers:** de persoon die een bepaalde organisatie of juist een onderdeel daarvan controleert, stuurt en coördineert.

Boekhouden ... inleiding tot de accountancy

- **Financial accounting**
→ jaarrekening opstellen, regels v/d financien enz.
- **Auditing**
→ Grote onderneming; goed gevoerd? (jaarrekening)
- **Fiscaliteit**
→ op internationaal vlak, voor grote ondernemingen
- **Management accounting**
→ De informatieverstrekking aan de leiding ten behoeve van het besturen van de onderneming. Het is het verzamelen, analyseren en rapporteren van administratieve info t.b.v. een bedrijfsbeleid.

Financieel boekhouden versus beleidsboekhouden

	Financieel boekhouden	Beleidsboekhouden
Publiek	Extern	Intern
Doel	Rapporteert prestaties verleden Basis besluiten externe partijen	Informatie voor interne besluiten Feedback en controle
Tijdigheid	Historisch Vertraagd	Zowel retrospectief als op de toekomst gericht Actueel
Beperkingen	Gereguleerd	Geen regels
Soort informatie	Enkel financieel	Financieel en niet-financieel
Aard van de informatie	Objectief Controleerbaar	Subjectiever Bevat waardeoordelen
Omvang	Geaggregeerd	Gedetailleerd

Boekhoudprincipes en wetgevend kader

Wanneer kunnen we spreken van bruikbare informatie?

- Betrouwbaarheid
- Duidelijkheid
- Vergelijkbaarheid
- Relevantie: Heeft betrekking op relatieve belangrijkheid van bijvoorbeeld het individueel te waarderen actief. (vb. tassen voor kantine → niet afschrijven of op balans)

→ dit reflecteert zich in de algemene boekhoudprincipes

I. Principes met betrekking tot de **fundamenten** van de boekhouding

- **De boekhoudkundige entiteit (business entity concept)** : over maar één onderneming. Moet gerapporteerd worden over de bezittingen en de schulden van de betrokken organisatie, niet over de activiteiten van de eigenaars.
- **Principe van periodiciteit**: elke periode moet gerapporteerd worden, altijd zelfde periode en inhoud gebruiken. Minstens 1x per jaar moet jaarrekening openbaar gemaakt worden

Continuïteitsbeginsel (going concern): Entiteit blijft minstens zo lang bestaan als haar langdurigste verplichting of recht en onderneming blijft bedrijf voortzetten. Indien onderneming bedrijf besluit stop te zetten of niet kan worden voortgezet:

Waarderingsregels worden aangepast en geldt in het bijzonder het volgende:

- Oprichtingskosten moeten worden afgeschreven
- Aanvullende afschrijvingen en waardeverminderingen kunnen nodig zijn, om

de boekwaarde terug te brengen op vermoedelijke realisatiewaarde
- Voorziening moet worden aangelegd voor sociaal passie

Indien echter de continuïteit van een onderneming in het gedrang komt, moeten de waarderingsregels aangepast → bij faillissement of vereffening: waardering tegen realisatie- of liquidatiewaarde.

- **Kwantitatief**
- **Getrouw beeld (true & fair view):** geen perfecte boekhouding, maar zo realistisch mogelijk; alles omzetten naar de wisselkoers. is een principe in het jaarrekeningrecht dat voorschrijft dat de jaarrekening van een onderneming steeds een eerlijk en getrouw beeld moet geven van de financiële positie, het financieel vermogen en het resultaat van de onderneming.

II. **Principes** met betrekking tot de **waarderingsregels**

- **Geldwaarde-uitdrukking (money measurement):** alles in geld uitdrukken → omrekeningen bij verrichtingen in vreemde valuta
- **Historische kost :** alles in historische kost uitdrukken voor een objectieve basis
- **Realisatieprincipe:** opbrengsten enkel boeken wanneer het verkoop gerealiseerd is wordt; moment van overdracht
+
- **Overeenstemmingsprincipe (matching):** wnr moeten we de kosten inboeken; pas wnr de producten aangekomen zijn
= **Toerekeningsprincipe**
- **Materialiteit:** wat is v materieel belang = ging er een andere beslissing zijn als er een andere keuze werd gemaakt? en wat is niet van mat. Belang
- **Voorzichtigheid:** niet overdrijven met onze kosten, niks overschatten en niks onderschatten. Opbrengsten moeten geboekt als ze vast staan (dus: als ze zeker zijn), kosten moeten geboekt als ze vermoed worden. Ingeval men een onzekere situatie moet boeken, moet men steeds de meest ongunstige mogelijkheid tot uiting brengen.
- **Consistentie of bestendigheid:** heb je een keuze gemaakt? Blijf die keuze behouden, kan veranderen maar waarom zou je het veranderen? Over de tijd zelfde waarderings-, rapporterings- en boekhoudregels toe passen
- **Volledigheid (full disclosure):** Alle verrichtingen moeten worden geregistreerd; materiele volledigheid en volledigheid naar inhoud
→ Compensatieverbod = Niet-compensatie

Geen compensaties zijn toegelaten tussen:

- tegoeden en schulden

- kosten en opbrengsten
- rechten en verplichtingen

- **Objectiviteitbeginsel:** Waardering gebeurt volgens betrouwbare methoden en controleerbare gegevens.
Toepassen van eis van verantwoordingsstukken en boeken op basis van historische kosten dragen bij tot deze objectiviteit

→ Principe van verantwoordingsstukken: minstens 7 jaar behouden

Financieel boekhouden is gebaseerd op:

*Boekhoudprincipes (Generally Accepted Accounting Principles (GAAP))

*Vormen de basis voor verschillende nationale boekhoudwetgevingen (Belgian GAAP, US GAAP, etc.)

*Daarnaast ook International Financial Reporting Standards (IFRS)

*Belgische boekhoudnormen (CBN)

Belgische boekhoudwetgeving is recent zeer sterk gewijzigd

- Belangrijkste wijzigingen in 40 jaar tijd

• **Meest relevante wetgeving:** Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen, Wetboek van Economisch Recht

Verschillende soorten vennootschappen met verschillende rapporteringsverplichtingen:

- Deze cursus: focus op de Naamloze Vennootschap (NV)

- Belangrijk om weten: er bestaan nog andere soorten vennootschappen:

- Besloten Vennootschap (BV) → vroegere: BVBA
- Coöperatieve vennootschap (CV)
- Vennootschap Onder Firma (VOF)
- Commanditaire Vennootschap (CommV)
- Maatschap

→ komen aan bod in cursus **“vennootschapsboekhouden”**

Nota omtrent verschillende jaarrekeningmodellen

- Standaardmodellen voor de boekjaren die aanvangen VANAF 1 januari 2016

Drie standaardmodellen:

1. **Volledig** model voor de 'grote' vennootschappen en al de beursgenoteerde vennootschappen
2. **Verkort** model voor de kleine vennootschappen
3. **Micromodel** voor microvennootschappen

→ Versie van de modellen voor ondernemingen zoals bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 15.07.2016

→ In deze cursus bespreken we het volledig model voor 'grote' vennootschappen

Micro-vennootschappen

- Zijn kleine vennootschappen met rechtspersoonlijkheid die op datum van de jaarafsluiting geen dochtervennootschap of moedervennootschap zijn

- en die niet meer dan één der volgende criteria overschrijden:

- Jaargemiddelde van het personeelsbestand: 10
- Jaaromzet, excl. BTW: 700.000 EUR
- Balanstotaal: 350.000 EUR

→ Een kleine, niet beursgenoteerde onderneming die gedurende 2 opeenvolgende boekjaren aan de criteria van een microvennootschap beantwoordt, mag een micromodel gebruiken voor het opmaken en neerleggen van haar jaarrekening

Micromodel:

- "Microschema" balans is gevoelig uitgebreider dan minimum opgelegd door Europa ~volgt gekende schema's

- Posten die met Arabische cijfers zijn aangeduid, mogen samengevoegd worden wanneer bedrag niet van materieel belang (getrouw beeld); maar wel nog afzonderlijk vermelden in toelichting!

- Vermeldingen in de balans, de resultatenrekening en de toelichting, mogen weggelaten worden wanneer zij niet dienstig zijn voor het betrokken boekjaar (art. 82, § 3 kb w. venn.)

- Sterkste vereenvoudigingen vooral in de toelichting (beperkter) - Vrijstelling van jaarverslag

Kleine ondernemingen

• Zijn deze vennootschappen met rechtspersoonlijkheid die op balansdatum van het laatst afgesloten boekjaar, niet meer dan één der volgende criteria overschrijden:

- Jaargemiddelde van het personeelsbestand: 50
- Jaaromzet, excl. BTW: 9 000 000 euro
- Balanstotaal: 4 500 000 euro

→ Een niet beursgenoteerde onderneming die gedurende 2 opeenvolgende boekjaren klein is mag het verkort model gebruiken voor het opmaken en neerleggen van hun jaarrekening

→ Idem aan micro-vennootschap, maar toelichting iets uitgebreider

Middelgrote ondernemingen – bestaat niet in Belgische wetgeving

Grote ondernemingen

• Indien zij, op datum van het laatst afgesloten boekjaar, meer dan één van de volgende limieten overschrijdt:

- Jaargemiddelde van het personeelsbestand: 50
- Jaaromzet (exclusief btw): 9.000.000 EUR
- Balanstotaal: 4.500.000 EUR

→ Een onderneming die gedurende 2 opeenvolgende boekjaren 'groot' is of die beursgenoteerd is, moet het volledig model gebruiken voor het opmaken en neerleggen van haar jaarrekening